

כל הגמ' פרק שלישי גימין

בה.

עין משפט נר מצוה

ח א מיי פ"ג מהלכות גירושין הל' א ב ד ו פ"ג שם ה"א סג ע"ש נא ולאין קב טור ש"ע אה"ע סי' קג ע"ש ג: **ב** ב מיי פ"ה מהלכות שמטה ויובל הל' כ: **ג** ג מיי פ"ג מהלכות גירושין הל' ד טו"ע אה"ע סי' קל"א ע"ד: **יא** ד מיי פ"ב מהלכות קרבן פסח הל' יד:

לעזי רש"י

קלצ'ון. ועלי בד.

מוסף תוספות

א. לא פליגי בסברת עצמן אלא וכו'. תוס' הא"ש. ב. דפרק מצות חליצה (קד). תוס' יצמות טו. ד"ה ר"מ. ג. א[ב]ין רש"י. ד. דמיחגי בה פלוגתא דרי יהודה ורי יוסי ורי"ש. תוס' הא"ש. ה. ישראל. תוס' ע"שין לו. ד"ה דמנן. ו. של כותיב. תוס' הא"ש. ז. אפי' כשמרבה בתרומה וגם זה לא יתכן לא נחשדו על התרומה עשה ועי' תוס' הא"ש. ח. אפי' שפמי הארץ לא נחשדו על התרומה דכתיבא בסוטה. תוס' הא"ש. ט. אפי' תרומה גדולה. תוס' הא"ש. י. דדרשי קרא כפשיטה. תוס' הא"ש. יא. עשר תעשר. תוס' הא"ש.

פסקי ר"ד

ודעורי אמר כולן אינן פוסלין חוץ מן האחרון ורי יוחנן אמר אפילו אחרון נמי אינו פוסל אישתבח השתא דבראשון כי"ע לא פליגי דלא פוסל חוץ פליגי דלא פוסל חוץ והלכה כרבי"ש וכו"ש דרב פליגי עילויה וקרי' הלכה כרב באיסורי ובאחרון כי"ע לא פליגי דפוסל חוץ מר' יוחנן דאמר אינו פוסל ובטל במיעוטו דהכי אמרינן אין ברירה הני מילי לקולא להחמיר לעולם אבל לחומרא לאויה אלא כהונת אמרינן יש ברירה. ובאמצעייתא רב ושמואל אמרו פוסלין ודעירי רוב אסי ור' יוחנן אמרי דאין פוסלין וק"ל כל רב ושמואל ור' יוחנן הלכי כר' יוחנן וכ"ש הכא דקיימי זעירי ור' אסי כותיה נמצא שכולן אינן פוסלים כבהונת חוץ מן האחרון. ומתני ר' אלעזר היא דבעיא כותיבה לשמה:

קטן ואנפוליא פוסלות ואין פוסלות. וא"ת שמואל וזני מערבא זמאי פליגי בקטן הא פלוגתא דר"מ ורבנן בסוף האשה רבה (יבמות דף טו.) דמניא עשו זיאת בן ט' כמאמר בגדול ור"מ אומר עשו חליצת בן ט' כגט בגדול אבל לרבנן זיאה אין חליצה לא

וזפרק מנזות חליצה (שם דף קה:) אמתימין דהחוללת מן הקטן חליצתה פסולה אמר י' שמואל וז דברי רבי מאיר אבל חכמים אומרים אין חליצת קטן כלום ואומר ר"י דהכא^א פליגי בלשון המשנה^ב דשמואל משמע ליה הלשון חליצתה פסולה ופוסלת ואתיא מתנימין כרבי מאיר ולא משום דס"ל כר"מ וזני מערבא משמע להו שפיר פסולה ואינה פוסלת ואתיא כרבנן: **וא"י** אשמעינן שדה משום דלחומרא. ואם תאמר לקולא נמי שמעינן ליה דאין ברירה כפרק בתרא דזכורות (דף טו.) גבי מעשר בהמה דקאמר אפילו חלקו הירושין תשעה כנגד תשעה עשרה כנגד עשרה כנגד עשרה אין אומרים וכו חלקו המניעו וי"ל דמ"מ לא שמעינן גט מיהה כדאמר התם דאי תאמר בהא זבא קאמר רבי יוחנן דומיא דבגן מה בגן צבור לך אף לנאן צבור לך: **א"י** אמרת בשלמא דאמנינהו מעיקרא שפיר. תימה דנמריים משמע דליירי בלא אמנינהו דשה לזית אבות לאו דאורייתא ואין ר'כך שום מניין דקאמר צ"ל אין צין המודר (מדרס דף לו.) ואי אמרת שה לזית אבות דאורייתא דאשרא קאי ומזכה להון ולא לאמה אמר להון אצוהון כדי לזרזן צננות וי"ל דסוגיא דהכא איירי אי אמרינן שה לזית אבות דאורייתא: **והדר** מותיב ליה תורה בדעת אחרים. על זה אינה תמימה^א דשפיר מותיב למאי דפשיט ליה: **הלוקח** י"ן מבין הכותיב. צרייתא היא^א דזמשה דפ"ו דדמאי (מ"ד) לא תני אלא מילתא דר"מ לחודה ואע"ג דר"מ גזר על י"ן צפ"ק לחולין (דף ו.) זאת נשנית קודם גזירה ורבי יוסי ורבי שמעון אף ע"ג דסגירא להו צננות כפרק ר' ישמעאל (דף קו:) דכותים גרי אריות הן י"י דלמחר תורמין משל עובדי כוכבים על של כותים מ"מ כיון שפושטים מע"ז יומר משאל עובדי כוכבים ומחזיקים צמורה שכתב וגם אלהיהם אינם עובדים כמו שהיו עושים צנית ראשון להכי כשגזרו על י"ן של עובדי כוכבים לא גזרו על של כותים אע"פ שגזרו על פיתם על י"נס לא **עשרה** מעשר ראשון בו. לא דוקא עשרה ותשעה

קטן ואנפוליא. קילצ'ון של בגד לאו חליצה כלל דאיש ועל כמותים צפרשה ואם לא יחפון האיש וגו' ט: **חוץ מן האחרון**. דלחומרא אמרינן יש ברירה ופסולה לכהונה אבל איך כולוה אפי' ריח הגט אין בהם ולא דמו למגורשת מאישה ולא התירה לכל אדם דהיה להוה מילתא מיהא לשמו ולשמה נכתב: **אפילו אחרון אינו פוסל**. דאין ברירה: **לקוחות הן**. דאין ברירה דאיכא למיחש חלק שנטל זה מה ראוי לחמיו והחליפו והיינו לקיחה וחוזר ציובל למחילתו משום מנזות יובל והדר שקליה כדמעיקרא: **דלחומרא**. מחזיקין חומרא היא ואי נמי הוה מספקא ליה איל לחומרא אבל אינו פוסל קולא הוא ואי לאו דפשיטא דאין ברירה לא איל לקולא: **אי נמי כסחילה**. כשם שמתחילה היתה בלא חלוקה לאיש^א אחד כך יחזור ציובל לאיש אחד וטעמא לאו משום דאין ברירה הוא: **לאינו שאלא כפסה פחילה**. יהא הגט לשמה ושמותיהס היו שוין: **מהו**. יש ברירה או אין ברירה: **על מי שיעלה מכס**. יהא נמנה עליו ואי מקנה לו חלקו צענת שמיטה: **כיון שנגמם ראשון**. לאחר שמיטה ראשו ורובו: **וכה בחלקו**. דאמרינן יש ברירה דמשעת שמיטה היה זה ראוי לכך ונשחט פסח זה עליו ומזכה את אחיו עמו לימנות בחלקו ולקמיה מוקי לה שפיר: **אמר רבי יוחנן כדי לזרזן צננות**. צנייה המנה את כולן עליו משעת שמיטה והא דקאמר על מי שיעלה ראשון לזריזנהו אתא כלומר נראה ליה הוא ראשון ולא הודיעם מה בלבו: **שפיר**. משום הכי מזכה את אחיו עמו: **נמנין**. הרובה לימנות: **ומושגין אם ידוהן**. מי שסייה נמנה ורובה לימשך ולהמנות על אחר מושך ידיו הימנו: **עד שישחט**. אבל לאחר שמיטה לא נמנין ולא נמשכין דכתיב ואם ימעט הצית^א אם בלא להמעט ולהמשך ממנו מהיות משה בחימתו של זה ימעטו: **תניא נמי הני**. דלא נכתובין אלא לזרזן ומיחו כולהו אמנינהו: **ובגיס שפליס**. ולא קתני ונמלאו צנות וזכות צפסח וצניס לא זכו: **אמר אביי קבעי מיניה**. אסתמיהו מתמה אביי צרכי יהודה ורב אשעיא קבעי מיניה ליהודי שתלא צפתח חליצה דתלה י' (זה) המנתה צדעת אחרים וקפשיט ליה לאחו שארצה דהיינו תולה צדעת עצמו דילמא תולה צדעת עצמו לית לן ברירה דמלאתני צרישא גילה צדעתו שהיה פוסח על שמי קעפיש וליכא למימרי הוצרך דמעיקרא דעמיה להאי אבל זה שתלה בלחמיה גמר צדעתיה מעיקרא לאחו שתלא: **מזין הפוסים**. קודם גזירה ואין לו כלי להפריש תרומות ומעשרות בהן והוא ר'כך לשתות. וכותים גריי אמת חשיב להו ואין ארץ ישראל נפקעת מקדושה על ידיהם והן חשודין על המעשרות ועל התרומה ולא כעמי הארץ שרובן מעשרין וכולן מפרישין תרומה אבל כותים חשודין על הכל והלוקח מהן ר'כך לעשר ודאי: שני לוגין. מתוך מאה: הרי הן תרומה. צמוכו: ומיחל

א) לקמן מה. ב"ק פ"ג ט: בינה לו: צדקות נכ: מה. ג) נעיל כ. ושי"ן. א) ע"י צדקתיה שסובר שהגורסא ע"פ רש"י הוא כמחילת ארץ ישראל אבל הירטבי"א חולק וסובר שלפי רש"י ל"ג כמחילת ארץ ישראל, ד) פסחים פט. גדרים לו. ה) כמ"י אמנינהו ו) מעיקרא, א) יומא מט: פסחים ט: פט. א) ע"י פסחים פט. גדרים לו. ח) לקמן מה. חולין יד. ט) פ"ג ט: מורה נב: דמאי פ"ו מ"ד יומא נה: ערובין לו: מעילה כב. ו) תוספתא דדמאי פ"ח, ט) ו) דברים כה, ה) הרשב"א מביא בשם רש"י שגורס לזית אחד לאברהם אבינו, ע"י ריטבי"א, י) שמות צ"ב, יג) רש"י פ"ח, י) פלפיס הני אמר רב יהודה אמר רב, יד) נראה ש"ל דלמרי. מראה ס'קן,

מוסף רש"י

האחרים לקוחות הן ומחזיקין זה לזה ביובל. ולא אמרינן הוצרכי הדין שזה חלק המניע לבל אחר, וירשה לא קאמר דמיהר, אלא אמרינן חלקו על זה היה ראוי לזה והחליפו והרי הוא כמקנה ומהלפין ציובל (ב"ק טט: ובע"ז ביצה ד') וסחרי ומוקדן (בבברות כב.) על מי שיעלה מכס ומתנהו אצוהו אבותי משעמיה מנה עמו עליו אלא הרשע (פסחים טו.) ומזכה את אחיו עמו. בגמרא מפרש הני מתנהו ומתרי דלמניהו אצוהו מעיקרא וכי לזרזן קאמר, שחזרו כל אחד להיות ראשון ויהיה הוא ראש לאחו שמיט על ידו וכי הודיעם (פסחים טו.) נמנין. על הפסח מי שרצה לימנות, ומושגין ידיו ממנו מי שרצה לימשך, עד שישחט ויחמיה חמיה הלא למנות עליו ימנה והרובה למשך ידיו ממנו, שוכר מנה עליו, מושך (פסחים טו.) הלוקח י"ן מבין הכותיב. צנרב שנת צין השמות דכתיבא בתוספתא (דמאי פ"ו) וקבעי עליו היום ואין לו מה לשמות צנרב ואין לו עפלי להפריש (ב"ק טט.) או אין עמו כלים טהורים להפריש לתוכן תרומה ומעשר (סוטה כג.) וחסה כותים לא מפריש תרומה (שבתין לו) ואשמעינן הכי דכותים חשידי אסתמיהו דקתני שני לוגין שאני עמוד להפריש טו' (חולין ד.) הרי הן תרומה. גדולה ואחר כך עשה מנה משמירי מאה מדות, מפריש עשרה למעשר ראשון ונשתיירי תשעים מדות ומפריש מן תשעים למעשר שני (מעילה כב.)

דכשהסיר שני לוגין לתרומה גדולה פשו לה מאה נכי תרמי ויש מפרשים דאין המעשר מתמעט משום תרומה גדולה כיון דחטה אחת פוטרת את הכרי' : **שני** לוגין שאני עתיד דהפריש. כותים אפילו תרומה גדולה לא מפרישי דאף ע"ג דצפרק שלשה שאכלו (בבב"ט דף טו.) אמר הני כותאי עשורי מעשרי כראוי דצמאי דכתיב צאורייתא מיהר וזיירי ה"מ כשעושין לאכול לעמון ואפי' מעשר ראשון מפרישין אבל למכור^א אין מפרישין כלל דלא קפדי אלפני עור' אע"ג דאין חשודין על גזל לא חשיב להו גזל דהוי ממונ שאין לו מוצעים דהא עמי הארץ נמי לא נחשדו על הגזל ונחשדו על המעשר ועוד דכל זמן שלא הופרש אינו דומה להו גזל שעדיין לא נתחייב ליתן לכהן וללוי ועוד סומכין כותים אהא דדרשינן צ"מ (דף פח:) ואלכלת ולא מוכר: ומיחל